

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 30-12-2019

Αριθ. Πρωτ.: 9097/30-12-2019

Α Π Ο Φ Α Σ Η ΑΡ. 48/2019

(Τμήμα)

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνεδρίασε σε σύνθεση Τμήματος στην έδρα της την Τετάρτη 24 Ιουλίου 2019, μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν ο Γεώργιος Μπατζαλέξης, Αναπληρωτής Πρόεδρος, κωλυμένου του Προέδρου της Αρχής, Κωνσταντίνου Μενουδάκου, και τα αναπληρωματικά μέλη Παναγιώτης Ροντογιάννης ως εισηγητής, Ευάγγελος Παπακωνσταντίνου και Γρηγόριος Τσόλιας σε αναπλήρωση των τακτικών μελών Αντώνιου Συμβώνη, Κωνσταντίνου Λαμπρινουδάκη και Χαράλαμπου Ανθόπουλου, οι οποίοι αν και εκλήθησαν νομίμως εγγράφως, δεν παρέστησαν λόγω κωλύματος. Στη συνεδρίαση παρέστησαν, με εντολή του Προέδρου, ο Ιωάννης Λυκοτραφίτης, ειδικός επιστήμονας – ελεγκτής ως βοηθός εισηγητή και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του Διοικητικού Τμήματος της Αρχής, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη της τα παρακάτω:

Υποβλήθηκε στην Αρχή η υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1889/25-03-2016 καταγγελία, όπως αυτή συμπληρώθηκε με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1890/25-03-2016 έγγραφο, από το Σωματείο Εργαζομένων της ΠΛΑΙΣΙΟ COMPUTERS ABEE, σύμφωνα με την οποία, μεταξύ άλλων, έχουν εγκατασταθεί και λειτουργούν κάμερες σε χώρους όπως οι αποθήκες της εταιρείας και το τηλεφωνικό κέντρο κατά παράβαση της αρχής της αναλογικότητας, ενώ γίνεται χρήση του συστήματος βιντεοεπιτήρησης στα καταστήματα της εταιρείας για σκοπούς παρακολούθησης και υπερβολικής επιτήρησης του προσωπικού.

Συγκεκριμένα, καταγγέλλεται ότι εντός των αποθηκών στην έδρα της εταιρεία στη θέση ...Φ, στο τηλεφωνικό κέντρο της εταιρείας στην Χ, αλλά και γενικότερα στα καταστήματα της εταιρείας, οι κάμερες παρακολουθούν τους εργαζόμενους, καταγράφοντας εικόνα και ήχο. Επίσης, οι κάμερες δεν εστιάζουν σε μηχανήματα, ενώ στα καταστήματα οι εργαζόμενοι υποχρεώνονται σε ώρες μη προσβάσιμες για το κοινό να εκτελούν τις εργασίες παραλαβής-αποστολής κάτω από συγκεκριμένες κάμερες, ώστε να γίνεται έλεγχος της εργασίας τους. Τέλος, το Σωματείο καταγγέλλει ότι στο σχετικό ερώτημα που υπέβαλε προς την εταιρεία σχετικά με το σύστημα βιντεοεπιτήρησης (αντίγραφο του οποίου υποβλήθηκε στην Αρχή με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1890/25-03-2016 έγγραφο) έλαβε μόνο προφορικές γενικές διευκρινίσεις.

Στην συνέχεια η Αρχή, στο πλαίσιο διερεύνησης της καταγγελίας, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1889-1/15-04-2016 έγγραφο, ενημέρωσε τον υπεύθυνο επεξεργασίας σχετικά με τις προϋποθέσεις της υπ' αριθμ. 1/2011 Οδηγίας της Αρχής για τη νόμιμη λειτουργία των συστημάτων βιντεοεπιτήρησης και ζήτησε διευκρινίσεις επί της καταγγελίας. Ειδικότερα, ενημέρωσε την εταιρεία ότι, εφόσον δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις νομιμότητας που τίθενται στην προαναφερθείσα Οδηγία, θα πρέπει να προβεί αμέσως στις απαραίτητες ενέργειες (κατάλληλη προσαρμογή ή απεγκατάσταση του εν λόγω συστήματος). Τέλος, ζήτησε από την εταιρεία δείγμα εικόνας (φωτογραφίες) από τις κάμερες που μνημονεύονται στην καταγγελία.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας απάντησε με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3920/21-06-2016 έγγραφο, στο οποίο αναφέρει ότι σκοπός της επεξεργασίας είναι η προστασία προσώπων ή/και αγαθών που διακινούνται στα καταστήματά της και τις εγκαταστάσεις της, και συνεπώς έχει έννομο συμφέρον, δοθέντος ότι εμπορεύεται, μεταξύ άλλων, προϊόντα υψηλής τεχνολογίας που λόγω αξίας αποτελούν στόχο κακόβουλων ενεργειών. Επίσης, η εταιρεία δηλώνει ότι δεν γίνεται επεξεργασία ήχου και δεν υπάρχει σύστημα βιντεοεπιτήρησης ούτε στο τηλεφωνικό κέντρο της εταιρείας ούτε στα κεντρικά γραφεία της, όπως καταγγέλλεται.

Ειδικότερα, η εταιρεία αναφέρει ότι κάμερες λειτουργούν:

- στα ταμεία της επιχείρησης (καταστημάτων και κεντρικό),
- στο χώρο υποδοχής του τμήματος διοίκησης, όπου λαμβάνεται εικόνα μόνο από το σημείο της θύρας εισόδου-εξόδου,
- στις κεντρικές εισόδους-εξόδους των εγκαταστάσεων και στα σημεία φορτοεκφόρτωσης εμπορευμάτων (ράμπες φορτηγών),
- στις εσωτερικές εισόδους-εξόδους μεταξύ των τμημάτων, δηλ. στις θύρες που διαχωρίζουν τα επιμέρους τμήματα στα οποία διακρίνονται οι κεντρικές εγκαταστάσεις στη Φ,

και όχι από διαδρόμους, κλιμακοστάσια, γραφεία ή άλλους κοινόχρηστους χώρους,

- στις εξόδους κινδύνου,
- στο τμήμα αποθήκης για την προστασία των υψηλής αξίας εμπορευμάτων που φυλάσσονται εκεί,
- στο τμήμα συναρμολόγησης για την προστασία των υψηλής αξίας εμπορευμάτων που διακινούνται και του μεγάλης αξίας εξοπλισμού που υπάρχει εκεί. Η γωνία δε λήψης των καμερών εκεί είναι τέτοια ώστε δεν εστιάζει στα πρόσωπα των εργαζόμενων που απασχολούνται ή διέρχονται εκεί (λήψη ευρείας γωνίας), και
- στην περίμετρο των κτηριακών εγκαταστάσεων.

Τέλος, με το εν λόγω έγγραφο προσκομίζει δείγμα εικόνας από τις κάμερες των κεντρικών εγκαταστάσεων της εταιρείας στη Φ (127 κάμερες), το τηλεφωνικό κέντρο στη Χ (7 κάμερες), και τον χώρο της έκθεσης επίπλων στη Χ (4 κάμερες), ο οποίος χώρος σημειώνεται ότι λειτουργεί ως αποθηκευτικός χώρος στον οποίο δεν απασχολείται προσωπικό.

Στη συνέχεια, η Αρχή με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/4067/23-05-2017 έγγραφο, κάλεσε την εταιρεία να παράσχει πρόσθετες διευκρινίσεις, και ειδικότερα να διευκρινίσει τα εξής:

A. Ως προς τις κάμερες στο τμήμα συναρμολόγησης, αν έχει εξεταστεί κατά πόσο ο επιδιωκόμενος σκοπός επεξεργασίας των καμερών αυτών μπορεί να επιτευχθεί με λιγότερο επαχθή μέσα ή με άλλο ηπιότερο τρόπο, χωρίς να θίγονται θεμελιώδεις ελευθερίες και δικαιώματα των εργαζομένων.

B. Αναφορικά με τα συστήματα βιντεοεπιτήρησης στα καταστήματα, να αποσαφηνιστεί αν ο χώρος της συντήρησης/service σε ένα τυπικό κατάστημα καλύπτεται από κάμερες και αν στο χώρο αυτό έχουν πρόσβαση και πελάτες. Σε περίπτωση που στο χώρο αυτό λειτουργούν κάμερες, αν έχει εξεταστεί κατά πόσο ο επιδιωκόμενος σκοπός επεξεργασίας των καμερών αυτών μπορεί να επιτευχθεί με λιγότερο επαχθή μέσα ή με άλλο ηπιότερο τρόπο.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας υπέβαλε το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/7698/25-10-2017 υπόμνημα. Σε αυτό επαναλαμβάνει ότι για όλες τις κάμερες που λειτουργούν τηρούνται όλες οι προϋποθέσεις νόμιμης λειτουργίας τους. Ειδικότερα, για το τμήμα συναρμολόγησης, όπου ο χώρος είναι ταυτόχρονα και χώρος ελέγχου παραγγελιών και κλεισίματος κιβωτίων, έχουν εξεταστεί εναλλακτικές μέθοδοι/τρόποι (ήτοι, έλεγχος από τον επόπτη βάρδιας, έλεγχος βάρους των δεμάτων που περιέχουν τις παραγγελίες, χρησιμοποίηση ηλεκτρονικών μέσων – RFID, μεθόδους τις οποίες παρουσιάζει αναλυτικά), αλλά αποδείχτηκαν ανεπαρκείς χωρίς τη συνδυασμένη χρήση καμερών για λόγους που αναφέρει. Η εταιρεία τονίζει επίσης ότι οι κάμερες λαμβάνουν εικόνα μόνο από τα προϊόντα που τοποθετούνται μέσα στα δέματα προς αποστολή. Για το χώρο συντήρησης/service στα καταστήματα, η κάμερα εστιάζει από τον

πάγκο και προς τα πίσω, ενώ δεν μπορεί ο επιδιωκόμενος σκοπός να επιτευχθεί με εναλλακτικά ηπιότερα μέσα, δηλώνει η εταιρεία, λόγω του αυξημένου όγκου εργασίας, καθώς και ορισμένων ιδιαιτεροτήτων στην παράδοση συσκευών προς επισκευή/συντήρηση. Ουσιαστικά το υλικό των καμερών χρησιμοποιείται για την απόδειξη του εξοπλισμού που παραδόθηκε αλλά και των υλικών που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη διαδικασία επισκευής/συντήρησης.

Η εταιρεία «ΠΛΑΙΣΙΟ COMPUTERS ABEE» κλήθηκε νομίμως, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/2626/03-04-2018 έγγραφο της Αρχής, σε ακρόαση ενώπιον της Αρχής στη συνεδρίαση της 18-04-2018, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, για να δώσει περαιτέρω διευκρινίσεις και να εκθέσει διεξοδικά τις απόψεις της επί των ανωτέρω. Αντίστοιχη κλήση σε ακρόαση ενώπιον της Αρχής κοινοποιήθηκε στο Σωματείο Εργαζομένων με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/2627/03-04-2018 έγγραφο.

Στην εν λόγω συνεδρίαση της Αρχής παρέστησαν οι εκπρόσωποι του υπευθύνου επεξεργασίας και του Σωματείου. Μετά τη συνεδρίαση ο υπεύθυνος επεξεργασίας έλαβε προθεσμία για υποβολή υπομνήματος, το οποίο υπέβαλε, εντός της ταχθείσας προθεσμίας με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3181/24-04-2018 έγγραφο. Αντίστοιχα, υπόμνημα κατέθεσε και το Σωματείο με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3085/24-04-2018 έγγραφο.

Στο ανωτέρω υπόμνημά της, η εταιρεία αναφέρει, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- το σύστημα βιντεοεπιτήρησης χρησιμοποιείται αποκλειστικά για σκοπούς ασφάλειας, και όχι για αξιολόγηση του προσωπικού ή/και παρακολούθηση της παραγωγικότητάς του.
- πρόσβαση στο υλικό έχει μόνο η Διευθύντρια Εσωτερικού Ελέγχου, και μάλιστα η πρόσβαση αυτή είναι εφικτή μόνο μέσω του υπολογιστή που είναι συνδεδεμένος με το καταγραφικό των καμερών, ο οποίος βρίσκεται σε ξεχωριστό χώρο.
- η ταυτοποίηση των υπαλλήλων στο χώρο του τμήματος συναρμολόγησης είναι εφικτή μόνο εφόσον η εν λόγω υπάλληλος απευθυνθεί στο Τμήμα Προσωπικού, με σχετικό γραπτό αίτημα, και ζητήσει τα ονόματα των εργαζομένων που είχαν βάρδια κάποια συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Η κάμερα εξάλλου καταγράφει μόνο τα χέρια τους, και όχι το πρόσωπό τους, δηλώνει η εταιρεία.
- αναφορικά με την κάμερα στο εστιατόριο, δεν καταγράφει ήχο και εστιάζει στην ταμειακή μηχανή.
- οι κάμερες στο χώρο του service είναι απαραίτητες για τους λόγους που παρατέθηκαν στο προηγούμενο έγγραφο.
- δεν υπάρχει ειδική πολιτική χρήσης του συστήματος βιντεοεπιτήρησης. Ο λόγος που αναφέρεται είναι ότι ως σήμερα εφαρμοζόταν η υπ' αριθμ. 1/2011 Οδηγία της Αρχής. Στο πλαίσιο συμμόρφωσης με τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων 2016/679 (εφεξής

ΓΚΠΔ), η εταιρεία αναφέρει ότι θα συντάξει σχετική ειδική πολιτική.

- αρχεία καταγραφής πρόσβασης στον ηλεκτρονικό υπολογιστή όπου φυλάσσεται το υλικό καταγραφής δεν υπάρχουν. Αυτό θα επανεξεταστεί υπό το πρίσμα των υποχρεώσεων του ΓΚΠΔ.

- η συνεισφορά του εν λόγω συστήματος βιντεοεπιτήρησης είναι σημαντική στον περιορισμό της οικονομικής ζημιάς που υφίσταται η εταιρεία ως αποτέλεσμα παράνομων πράξεων. Συγκεκριμένα στοιχεία παρατίθενται, από όπου φαίνεται ότι το 2010 οι ζημιές από κλοπές υλικού διπλασιάστηκαν, έτσι το 2011 αποφάσισαν να θέσουν σε λειτουργία τις κάμερες στα καταστήματα, και εφαρμόστηκε αυστηρή πολιτική απογραφής αποθεμάτων σε καθημερινή βάση, πετυχαίνοντας δραματική μείωση της οικονομικής ζημιάς.

- σε ένδειξη καλής θέλησης και για να παρασχεθούν οι απαραίτητες διαβεβαιώσεις στο προσωπικό για τις κάμερες και τη χρήση τους, ο Διευθύνων Σύμβουλος έχει καλέσει τους εκπροσώπους των εργαζομένων σε συνάντηση.

Στο υπόμνημά του, το Σωματείο αναφέρει, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- οι κάμερες είναι εγκατεστημένες σε όλους τους χώρους της κεντρικής αποθήκης στη Φ.

- έχει υπάρξει προφορική ενημέρωση το 2016, ύστερα από αίτημα του Σωματείου, για το θέμα των καμερών, αλλά όχι γραπτή. Δεν έχουν ενημερωθεί για το πού βρίσκεται η μονάδα παρακολούθησης και ποιος έχει πρόσβαση σε αυτή.

- η αύξηση των κλοπών κατά την πρώτη περίοδο λειτουργίας των αποθηκών στηΦ, οφείλεται σε λάθη που έκανε η εταιρεία κατά το στήσιμο των αποθηκών, όπως μη δημιουργία ξεχωριστών χώρων ειδικής ασφάλειας για ακριβά και μικρού μεγέθους προϊόντα.

- οι κάμερες χρησιμοποιούνται για τον έλεγχο της παραγωγικότητας. Επισυνάπτονται στοιχεία από όπου φαίνεται ότι στο διάστημα 2011-2014 οι απολύσεις για το κατάστημα της Φ ανήλθαν στις 119.

Η Αρχή, μετά από εξέταση όλων των στοιχείων του φακέλου, αφού άκουσε τον εισηγητή και τις διευκρινίσεις του βοηθού εισηγητή, ο οποίος αποχώρησε μετά τη συζήτηση και πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη αποφάσεως, και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχ. α' του ν. 2472/1997 και τις αιτιολογικές σκέψεις 14-17 στο προοίμιο της Οδηγίας 95/46/EK, τα δεδομένα ήχου και εικόνας, εφόσον αναφέρονται σε πρόσωπα, συνιστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.
2. Η αποθήκευση και διαβίβαση εικόνας προσώπου, η οποία συλλέγεται από σύστημα βιντεοεπιτήρησης, που λειτουργεί μόνιμα, συνεχώς ή κατά τακτά χρονικά διαστήματα, σε κλειστό ή ανοικτό χώρο συγκέντρωσης ή διέλευσης προσώπων, συνιστά επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και μάλιστα εν όλω ή εν μέρει αυτοματοποιημένη κατά την έννοια των άρθρων 2 στοιχ. δ' και 3 παρ. 1 ν. 2472/1997.
3. Βασική προϋπόθεση, κατά το άρθρο 4 παρ. 1 ν. 2472/1997, για τη νομιμότητα της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων είναι η τήρηση της αναλογικότητας, υπό την έννοια ότι τα συλλεγόμενα δεδομένα πρέπει να είναι αναγκαία και πρόσφορα για τον επιδιωκόμενο σκοπό, ο οποίος θα πρέπει να μη δύναται να επιτευχθεί με ηπιότερα και εξίσου αποτελεσματικά μέσα. Το υποκείμενο των δεδομένων πρέπει να ενημερώνεται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας εκ των προτέρων για την συλλογή και την επικείμενη επεξεργασία στο πλαίσιο της κατ' αρ. 4 παρ. 1 εδ. α' ν. 2472/1997 υποχρέωσης για θεμιτή συλλογή και επεξεργασία, η οποία βαρύνει τον υπεύθυνο επεξεργασίας κατ' αρ. 4 παρ. 2 ν. 2472/1997. Περαιτέρω, η επεξεργασία δεδομένων εικόνας μέσω συστήματος βιντεοεπιτήρησης, για του σκοπούς που δηλώνει ο υπεύθυνος, μπορεί να βασίζεται μόνο στη διάταξη του αρ. 5 παρ. 2 ε' του ν. 2472/1997 *«Η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών»*.
4. Σύμφωνα με το άρθρο 5 της με αρ. 1/2011 Οδηγίας της Αρχής για τη χρήση συστημάτων βιντεοεπιτήρησης για την προστασία προσώπων και αγαθών, η νομιμότητα της επεξεργασίας εξετάζεται στο πλαίσιο του σκοπού που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας και σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, η οποία επιβάλλει τα συστήματα βιντεοεπιτήρησης να είναι πρόσφορα και αναγκαία σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, ο οποίος θα πρέπει να μη δύναται να επιτευχθεί με ηπιότερα μέσα (άρθρο 4 και 5 του ν. 2472/1997). Η προσφορότητα και η αναγκαιότητα της βιντεοεπιτήρησης εκτιμάται με βάση τον κίνδυνο που ο υπεύθυνος επεξεργασίας θέλει να αντιμετωπίσει σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Περαιτέρω, τα σημεία εγκατάστασης των καμερών και ο τρόπος λήψης των δεδομένων πρέπει να προσδιορίζονται με τέτοιο τρόπο, ώστε τα δεδομένα που συλλέγονται να μην

είναι περισσότερα από όσα είναι απολύτως αναγκαία για την εκπλήρωση του σκοπού της επεξεργασίας και να μη θίγονται τα θεμελιώδη δικαιώματα των προσώπων που ευρίσκονται στο χώρο που επιτηρείται και ιδίως να μην παραβιάζεται αυτό το οποίο μπορεί να θεωρηθεί ως «νόμιμη προσδοκία ορισμένου βαθμού προστασίας της ιδιωτικής ζωής» σε συγκεκριμένο χώρο.

5. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 7 της με αρ. 1/2011 Οδηγίας, το σύστημα δεν θα πρέπει να χρησιμοποιείται για την επιτήρηση των εργαζομένων εντός των χώρων εργασίας, εκτός από ειδικές εξαιρετικές περιπτώσεις όπου αυτό δικαιολογείται από τη φύση και τις συνθήκες εργασίας και είναι απαραίτητο για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων ή την προστασία κρίσιμων χώρων εργασίας (π.χ. στρατιωτικά εργοστάσια, τράπεζες, εγκαταστάσεις υψηλού κινδύνου). Για παράδειγμα, σε έναν τυπικό χώρο γραφείων επιχείρησης, η βιντεοεπιτήρηση πρέπει να περιορίζεται σε χώρους εισόδου και εξόδου, χωρίς να επιτηρούνται συγκεκριμένες αίθουσες γραφείων ή διάδρομοι. Εξαιρέση μπορεί να αποτελούν συγκεκριμένοι χώροι, όπως ταμεία ή χώροι με χρηματοκιβώτια, ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό κλπ., υπό τον όρο ότι οι κάμερες εστιάζουν στο αγαθό που προστατεύουν κι όχι στους χώρους των εργαζομένων. Επίσης, σε ειδικούς χώρους, όπως χώροι με ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις ο υπεύθυνος βάρδιας ή ο υπεύθυνος ασφαλείας μπορεί να παρακολουθεί σε πραγματικό χρόνο τους χειριστές μηχανημάτων υψηλής επικινδυνότητας, με σκοπό να επέμβει άμεσα αν συμβεί κάποιο περιστατικό ασφαλείας.
6. Σύμφωνα με το άρθρο 12 της με αρ. 1/2011 Οδηγίας, πριν ένα πρόσωπο εισέλθει στην εμβέλεια του συστήματος βιντεοεπιτήρησης, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να το ενημερώνει, με τρόπο εμφανή και κατανοητό, ότι πρόκειται να εισέλθει σε χώρο που βιντεοσκοπείται. Προς τούτο, πρέπει: α) να αναρτώνται σε επαρκή αριθμό και εμφανές μέρος ευδιάκριτες πινακίδες, όπου θα αναγράφεται το πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου γίνεται η βιντεοσκόπηση (υπεύθυνος επεξεργασίας), ο σκοπός, καθώς και το άτομο με το οποίο οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνήσουν για να ασκήσουν τα δικαιώματα που ο ν. 2472/1997 αναγνωρίζει στο υποκείμενο των δεδομένων.
7. Το ειδικότερο ζήτημα της χρήσης συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε πάσης φύσης καταστήματα ρυθμίζεται στο άρθρο 19 του Ειδικού Μέρους της με αρ. 1/2011 Οδηγίας. Όπως αναφέρεται στο άρθρο αυτό, κάμερες επιτρέπεται να τοποθετούνται στα σημεία εισόδου και εξόδου, στα ταμεία και τους χώρους φύλαξης χρημάτων, στις αποθήκες εμπορευμάτων, στους χώρους των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων καθώς και στους χώρους στάθμευσης (πάντα υπό τις προϋποθέσεις του γενικού μέρους της Οδηγίας).

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 81/2012 απόφαση της, ως αποθήκες νοούνται χώροι που δεν αποτελούν τον κύριο χώρο εργασίας των εργαζομένων, αλλά χώρους ενδιάμεσης αποθήκευσης των διακινούμενων αγαθών και δεν συνιστούν την κύρια δραστηριότητα της επιχείρησης, όπως π.χ αποθήκες εμπορικών καταστημάτων. Σε κάθε περίπτωση ωστόσο, όπως επισημαίνεται στο ανωτέρω άρθρο, δεν επιτρέπεται – μεταξύ άλλων - η λειτουργία καμερών σε χώρους όπου εργάζονται υπάλληλοι του καταστήματος και δεν είναι προσιτοί στο κοινό.

8. Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 115/2001 Οδηγία της Αρχής για την προστασία των δεδομένων των εργαζομένων, η συλλογή και επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των εργαζομένων για σκοπούς, που δεν αφορούν, άμεσα ή έμμεσα, τη σχέση απασχόλησης απαγορεύεται από την αρχή του σκοπού. Η συγκατάθεση των εργαζομένων δεν μπορεί να άρει την απαγόρευση της υπέρβασης του σκοπού. Εξάλλου, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως καθιερώνεται στο άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. (β') του ν. 2472/97, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά χρειάζονται ενόψει των σκοπών επεξεργασίας, στο πλαίσιο των σχέσεων απασχόλησης και της οργάνωσης της εργασίας.
9. Στην υπό κρίση περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη τα όσα εξέθεσαν τόσο το Σωματείο όσο και ο υπεύθυνος επεξεργασίας κατά την εμφάνισή τους ενώπιον του Τμήματος της Αρχής και τα οποία ανέπτυξαν περαιτέρω με τα υπομνήματα που κατέθεσαν, καθώς και τα υπόλοιπα στοιχεία του φακέλου, η Αρχή διαπιστώνει ότι προκύπτουν τα εξής:
  - Οι κάμερες που λειτουργούν στο τμήμα συναρμολόγησης καθώς και στο χώρο της συντήρησης/service, με βάση τη θέση τοποθέτησης και την γωνία λήψης αυτών, και λαμβανομένης υπόψη της υψηλής αξίας των εμπορευμάτων που διακινούνται στους χώρους αυτούς, φαίνεται ότι συλλέγουν τα απολύτως απαραίτητα δεδομένα για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού επεξεργασίας, ο οποίος δεν μπορεί να επιτευχθεί με ηπίοτερα και εξίσου αποτελεσματικά μέσα.
  - Η κάμερα που λειτουργεί στο χώρο του εστιατορίου, έχει σκοπό επεξεργασίας την προστασία της ταμειακής μηχανής από τυχόν κλοπές, ωστόσο φαίνεται από το φωτογραφικό υλικό που προσκομίστηκε στην Αρχή ότι το πεδίο λήψης της είναι αρκετά ευρύ, παραβιάζοντας την αρχή της αναλογικότητας και κρίνεται ότι θα πρέπει να περιοριστεί αποκλειστικά στην ταμειακή μηχανή μέσω επανατοποθέτησης και νέας εστίασης, προκειμένου να είναι αποδεκτό σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας. Σημειώνεται ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας, προκειμένου να νομιμοποιείται να

λειτουργεί κάμερα στο χώρο αυτό, πρέπει να μπορεί να δικαιολογήσει το έννομο συμφέρον να προστατεύσει τον εν λόγω χώρο και τα αγαθά που βρίσκονται σε αυτόν.

- Οι κάμερες στους ευρύτερους χώρους της αποθήκης επιτρέπονται στο βαθμό που δεν υπάρχει μόνιμη παρουσία εργαζομένων στο χώρο που περιλαμβάνεται στο πεδίο κάλυψής τους.
- Οι κάμερες στην περίμετρο των κτηριακών εγκαταστάσεων φαίνεται, με βάση το πεδίο κάλυψης όπως αποτυπώνεται στο δείγμα εικόνας που υποβλήθηκε, ότι συλλέγουν τα απολύτως απαραίτητα δεδομένα για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού επεξεργασίας.
- Αναφορικά με την πρόσβαση στο σύστημα βιντεοεπιτήρησης, η Αρχή έχει ήδη κρίνει στο παρελθόν σε παρόμοιες περιπτώσεις ότι δεν θα πρέπει η διοίκηση να έχει πρόσβαση σε πραγματικό χρόνο στο υλικό των καμερών (βλ. Αποφάσεις 81/2012 και 27/2016). Με βάση την αρχή της αναλογικότητας και προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος της παρακολούθησης των εργαζομένων, η χρήση του συστήματος βιντεοεπιτήρησης σε πραγματικό χρόνο για τα καταστήματα θα πρέπει να γίνεται αποκλειστικά από εξειδικευμένο προσωπικό ασφαλείας με αντίστοιχα επαγγελματικά προσόντα, εφόσον ο υπεύθυνος επεξεργασίας απασχολεί τέτοιο προσωπικό. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας και τα άρθρα 7 και 11 της Οδηγίας, αποδέκτες των δεδομένων του συστήματος βιντεοεπιτήρησης μπορεί να είναι πρόσωπα της Διεύθυνσης της εταιρείας μόνο σε έκτακτες περιπτώσεις, με κάθε πρόσβαση και εξαγωγή υλικού από το σύστημα καταγραφής να καταγράφεται και να αιτιολογείται.
- Υπενθυμίζεται ότι οι ανωτέρω κάμερες πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο για το σκοπό της προστασίας των αγαθών και όχι ως αποκλειστικά κριτήρια για την αξιολόγηση της συμπεριφοράς και της αποδοτικότητας των εργαζομένων.
- Αναφορικά με την υποχρέωση ενημέρωσης των υποκειμένων των δεδομένων και συγκεκριμένα των εργαζομένων, ο υπεύθυνος επεξεργασίας φαίνεται να ικανοποίησε το σχετικό δικαίωμα των εργαζομένων αρχικά προφορικά, χωρίς ωστόσο να είναι εφικτό να αποδειχθεί εκ των υστέρων αν η εν λόγω ενημέρωση ήταν η προσήκουσα. Η ενημέρωση θα πρέπει να πραγματοποιείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 12 της υπ' αριθμ. 1/2011 Οδηγίας της Αρχής, δηλ. μεταξύ άλλων να είναι αναλυτική, να προσφέρεται με κάθε πρόσφορο τρόπο (π.χ. εγγράφως με διάθεση έντυπου υλικού) και να περιλαμβάνει τις κατηγορίες των προσώπων που χειρίζονται και έχουν πρόσβαση στο σύστημα. Κρίνεται ότι η εν λόγω ενημέρωση προς τους εργαζόμενους για λόγους

διαφάνειας και λογοδοσίας πρέπει να γίνεται εγγράφως, είτε σε γραπτή είτε σε ηλεκτρονική μορφή.

- Το εν λόγω σύστημα βιντεοεπιτήρησης δεν πληροί τις προϋποθέσεις νομιμότητας που τίθενται στα άρθρα 7, 12 και 19 της με αρ. 1/2011 Οδηγίας της Αρχής. Ως εκ τούτου, συνάγεται ότι έχουν παραβιασθεί και οι θεμελιώδεις επιταγές για τη νομιμότητα κάθε συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που οι διατάξεις των άρθρων 4, 5 και 11 του ν. 2472/1997 θέτουν.

Ενόψει της βαρύτητας της παράβασης που διαπιστώθηκε, λαμβάνοντας υπόψη τα όσα ανέφερε ο υπεύθυνος επεξεργασίας κατά τα υπομνήματά του, η Αρχή κρίνει ομόφωνα ότι πρέπει να επιβληθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας η προβλεπόμενη στο άρ. 21 παρ. 1 στοιχ. α' του ν. 2472/1997 κύρωση που αναφέρεται στο διατακτικό της παρούσας.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω απευθύνει, με βάση το άρθρο 21 παρ. 1 στοιχ. α' ν. 2472/1997, προειδοποίηση προς την εταιρεία «ΠΛΑΙΣΙΟ COMPUTERS ABEE» για την παραβίαση των άρθρων 4, 5 και 11 ν. 2472/1997 και τη διατάσσει να προβεί αμελλητί στις ακόλουθες ενέργειες, ενημερώνοντας σχετικά την Αρχή :

α) να προβεί στην κατάλληλη προσαρμογή του πεδίου λήψης της κάμερας στο χώρο του εστιατορίου, ή την απεγκατάσταση της κάμερας, εφόσον δεν μπορεί να δικαιολογήσει έννομο συμφέρον για την προστασία του εν λόγω χώρου και των αγαθών που βρίσκονται σε αυτόν.

β) να προσαρμόσει τα συστήματα βιντεοεπιτήρησης στις εγκαταστάσεις της στις προϋποθέσεις νόμιμης λειτουργίας που ορίζονται στο σημείο 9 του σκεπτικού της παρούσας, και εν γένει στην κείμενη νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος

Η γραμματέας

Γεώργιος Μπατζαλέξης

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου